

HØRINGSSVAR

Veivalg for fremtidig kirkeordning

Høring februar – mai 2015

Det vises til Kirkerådets høringsnotat *Veivalg for fremtidig kirkeordning*. I høringsnotatet presenteres en rekke temaer og veivalg for den fremtidige kirkeordningen med i alt 27 spørsmål.

Se bakgrunnsmateriale på denne nettadressen: www.kirken.no/kirkeordning

Høringsinstansen gjøres oppmerksom på at spørsmålene står i et visst forhold til hverandre, noe som er påpekt i teksten.

Det er også anledning til å gi svar kun på et utvalg av spørsmålene.

Hørings svar bes sendt elektronisk til post.kirkeradet@kirken.no.

(Skriv gjerne inn svarene i denne Word-fila og send den som vedlegg til epost).

Opplysninger om høringsinstansen:

Navn på menighet/kirkelig fellesråd/organisasjon: Elverum menighet

Adresse: Pb. 201, 2402 Elverum

Kontaktperson: Anja Terjesen

Høringsspørsmålene

- 1 Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?**

Svar:

Nåværende oppgave- og myndighetsfordeling mellom nivåer og organer bør i hovedtrekk videreføres.

Elverum menighetsråd er både opptatt av a) å bevare soknets selvstendige stilling som eget rettssubjekt med virksomhetsansvar – og b) fordele myndighet mellom både embete og råd, og lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.

I utgangspunktet er soknens myndighet uendret. Det nasjonale nivået bør ikke tillegges flere oppgaver og mer makt enn det som er nødvendig for å ta beslutninger av nasjonal karakter.

Hvis overføring av både kongens kirkestyre og departementets oppgaver ensidig legges til det nye rettssubjektet Kirkemøtet, svekkes både det lokale nivået og embetslinjen og vi får en kirkeordning i ubalanse. Kirkens synodale karakter blir for dominerende, og kan tolkes i retning av overordnet den episkopale og kongregasjonalistiske. Det viktigste tiltaket for å balansere dette, er å styrke bispedømmenivået og at prestedtjenesten organiseres i en egen styringslinje. Derfor ønsker vi oss et regionalt nivå på bispedømmeplan med lovfestede oppgaver, og at prestene og biskopenes selvstendige ansvar lovfestes. Skal samvirke mellom embete og råd fungere og være reell, må tjenestens selvstendighet sikres og myndighet avklares.

2 Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?

Svar:

Ja, en fortsatt finansiering av Den norske kirke over kommunale og statlig budsjetter er den beste til å sikre en bred folkekirke med en kirkelig nærhet og tilstedeværelse i alle lokalsamfunn.

Dagens finansieringsordning har sitt grunnlag i Grunnlovens paragraf 16 om å videreføre Den norske kirke som Norges folkekirke og understøttes av staten som sådan. En fortsatt kommunal finansiering av den lokale kirkes virksomhet sikrer en fortsatt nær relasjon mellom den lokale kirke og kommunen på grunnplanet. En fortsatt todelt finansiering fra staten og kommunen vil best videreføre dagens kirke.

3 Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordning vil høringsinstansen gå inn for? Begrunn synspunktet.

Svar:

En egen kirkelov vil på vesentlige punkter forplikte både kirken og staten på en annen måte enn en kortfattet rammelov. Vi har merket oss departementets merknad om at en kort rammelov vil raskere føre til endringer i finansieringen i retning av innføring av en medlemsavgift. Dette strider mot dåpen som eneste medlemskriterium i Den norske kirke. Relasjonen mellom bevilgende myndighet og lovgivende myndighet må ivaretas, også etter at Den norske kirke får overført myndighet fra staten. Vi ser ikke for oss andre finansieringsordninger som aktuelle for å videreføre en åpen, landsdekkende folkekirke, med dåpen som eneste medlemskriterium.

4 Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?

Svar:

Oppgaver, ressurser og beslutningsmyndighet må fordeles slik at soknet i størst mulig grad får den kapasiteten som skal til for å ivareta det daglige livet i menigheten, samtidig som ledelses- og støttefunksjoner må fordeles i strukturen ut fra en vurdering av hvilke oppgaver som løses mest rasjonelt på hvilke nivå.

5 Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Kirkegeografien er svært ulik. Vi trenger løsninger som representerer fasthet og fleksibilitet. Kontinuitet og tilhørighet til «sin» kirke er viktig. Ordningen bør være såpass fleksibel at den verken knytter soknet eksklusivt til det enkelte gudstjenestested eller til overgripende strukturer som kommunen.

6 Bør ordningen med to organer for soknet (menighetsråd og fellesråd) videreføres?

Svar:

Ja. Det er svært viktig at det i framtidig ordning vil være et organ på kommunenivå for å ivareta relasjonen til kommunen med tanke på økonomi og kirkelige fellesoppgaver i kommunen. Samtidig er det viktig å fastholde at virksomhetsansvaret må ligge til menighetsrådet.

7 Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks. prostinivå eller bispedømmenivå)?

Svar:

Fellesorgan på kommunenivå må videreføres.

8 Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellesråd?

Svar:

En framtidig kirkeordning bør styrke soknets rolle ved at ansvaret for det menighetsbyggende arbeidet entydig legges til menighetsrådet. Fellesrådets oppgave med å «utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen» (Kirkelovens §14) gjelder mål og planer knyttet til økonomi og forvaltning. «Samstyring i ubalanse» har vist uklarhet i tolkningen av § 14, hvor fellesrådene har lagt planer som går inn på menighetsrådenes ansvarsområde. Denne uklarheten bør presiseres slik at det blir klart at det er menighetsrådene, og ikke fellesrådet som legger planer for soknets menighetsbyggende virksomhet.

9 Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?

Svar:

Det er viktig med en nærværende og samlende ledelse av menighetens virksomhet som legges til en person som står under menighetsrådet og har sitt virke i soknet. Alle tjenestegrupper bør tilordnes samme daglige ledelse.

Vi ønsker å videreføre samvirkemodellen. Samvirkemodellen vektlegger at presten på den ene siden sitter i rådsorganet og er forpliktet på vedtak som fattes der, samtidig som presten har en selvstendighet i forvaltningen av ord og sakrament. Presten bør derfor stå i en egen ledelsesstruktur til biskopen.

10 Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Svar:

Det er soknepresten som inkluderer både menighetsrådets og biskopens ledelsesfunksjon, og som bør ha et faglig ledelsesansvar for soknets virksomhet. Vi støtter forslaget om at presten bør, men ikke må, gis rolle som daglig leder i framtidig kirkeordning.

11 Hvilken rolle bør biskopen ha i en framtidig kirkeordning?

Svar:

Vi støtter flertallet i Kirkerådet som mener at biskopens tilsynsfunksjon bør utvikles og tydeliggjøres både overfor prester og andre vigslede medarbeidere, og biskopen bør lede prestatjenesten og utøve arbeidsgiverfunksjoner overfor prestene.

12 Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

Svar:

Biskopens tilsyn må ikke begrenses til en kontrollinstans, men positivt kunne bidra til å utvikle det kirkefaglige arbeidet i lokalmenighetene gjennom kompetanseutvikling, arbeidsgiveransvar for prestene og et styrket tilsynsansvar for andre vigslede.

13 Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Utpeking av biskoper bør skje ut fra en helhetlig vurdering av aktuelle kandidater sett opp mot kirkas behov. For å tydeliggjøre at biskopene ikke er underlagt Kirkerådet, mener vi at biskoper bør tilsettes av et eget tilsettingsorgan.

14 Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerådets rolle i kirkestrukturen?

Svar:

Bispedømmerådet blir et viktig organ i framtidig kirkeordning, og som balansere både det lokale og nasjonale hensynet – og gi et organ på biskopens nivå. Vi støtter forslaget om at bispedømmerådet opprettholdes som et demokratisk valgt organ.

15 Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerådet?

Svar:

Vi mener arbeidsgiveransvaret for alle vigslede (alternativt alle ansatte), bør ligge på bispedømmenivået. Enkelte ansettelser og arbeidsforhold kan delegeres ned til lokalt nivå (fellesrådet). Dette gir også mulighet for strategisk og kompetansehevende arbeid initiert fra biskop/bispedømme.

16 Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

Svar:

Nei, ikke nødvendigvis. Dagens ordning kan videreutvikles. Men skulle det formelt legges til ett organ, bør dette samles på bispedømmenivå. Dette kan åpne for delegasjon av arbeidsgiverfunksjoner til lokalt nivå.

17 I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner fordeles på de ulike organer? (Biskopen regnes i denne sammenheng som et organ).

Svar:

For å ivareta kirkens kongresjonalistiske, synodale og episkopale karakter, er det naturlig at myndighet fordeles på ulike organer og nivåer.

18 I hvilken grad bør det åpnes opp for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

Svar:

Det er viktig at det tas høyde for geografiske og demografiske hensyn, og at det gis rom for fleksibilitet for å finne gode løsninger lokalt. Organiseringen må ta høyde for størrelsen på soknet og kommune, befolkningsmønster og geografiske avstander.

19 Hvordan bør man på best mulig måte ivareta særpreget til prestetjenesten og andre vigslede tjenester?

Svar:

Ved at arbeidsgiveransvaret legges til bispedømmenivået, og at biskopen får ansvar for å tilrettelegge etter- og videreutdanning.

20 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkemøtets rolle i kirken?

Svar:

Kirkemøte styrer ikke over soknene, men er kirkens øverste representative organ og fastsetter det øverste regelverk for kirken. Vi er opptatt av en kirkeordning som sikrer myndighetsfordeling og maktbalanse mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå – og mellom embete og råd.

21 Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kirkemøtet skal settes sammen?

Svar:

Det er viktig at også Kirkemøte gjenspeiler samvirke embete og råd. Vi anbefaler og videreføre sammensetningen med alle landets bispedømmeråd. Man kan vurdere om det i bispedømmerådet skal være en egen kategori for leke tilsatte, eller om denne kategorien bør utgå.

22 Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder forholdet til Kirkemøtet og Kirkerådet?

Svar:

Biskopene har en særlig rolle med å føre tilsyn med læren. Bispemøte bør gis særskilt ansvar for lære- og liturgisaker overfor Kirkemøte. Bispemøte bør fortsatt være et eget, sentralkirkelig organ.

23 Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om ledelse av biskopene?

Svar:

Vi støtter anbefalingen om å gi Bispemøtets preses en rolle som de øvrige biskopenes nærmeste overordnede. Det er viktig at biskopene ikke kommer i et underordningsforhold til Kirkerådet, men beholder sin selvstendighet.

24 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?

Svar:

25 Bør ordningen med en egen lærenemnd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemnd i så fall ha?

Svar:

Lærenemndas oppgaver bør ivaretas av Bispemøtet.

26 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

27 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar:
